

HANDREIKING

Verhuizen van de oudere cliënt?

TIPS RONDOM HET AFWEGINGSPROCES

Waar de cliënt ook woont, hij moet zich thuis en veilig voelen. Op oudere leeftijd van de cliënt zijn aanpassingen van de leefomgeving nodig omdat er veel verandert op lichamelijk, sociaal-emotioneel en cognitief gebied. Soms zijn aanpassingen niet voldoende en lijkt verhuizen een betere optie. Het is belangrijk dat we hierover vroeg in gesprek gaan zodat het proces van verhuizen op een zorgvuldige manier kan gebeuren.

ZORGVULDIG AFWEGEN

Als de zorgvraag van de cliënt op de woonlocatie niet meer goed kan worden beantwoord, dan proberen we met aanpassingen de zorg op maat te maken. We zetten bijvoorbeeld thuiszorg en technische hulpmiddelen in. Maar tegelijkertijd kunnen er vragen opkomen zoals: 'Voelt de cliënt zich hier nog prettig?' of 'Is dit nog goede en veilige zorg?' en 'Is verhuizen een betere optie?'. De afweging 'wel of niet verhuizen' is voor cliënten, begeleiders en voor verwanten/vertegenwoordigers niet altijd makkelijk. Iedereen wil de vertrouwde plek zo lang mogelijk behouden. Toch willen we ook een woonomgeving waar goede, passende zorg geboden kan worden.

VERHUIZEN JA OF NEE?

Er is geen pasklaar antwoord. Met iedere cliënt kijken we naar zijn wensen, behoeften en de mogelijkheden in de woonlocatie. We willen de tijd nemen om tot een weloverwogen keuze te komen. Maar soms worden we door een acute situatie tot een snelle beslissing gedwongen. Het is belangrijk dat we veranderingen en perspectief vroeg en regelmatig bespreken. In onze communicatie moeten we open en transparant zijn: dat we twijfels snel en eerlijk uitspreken en mogelijkheden en grenzen op de woonlocatie benoemen.

Redenen om aan verhuizing te denken

- cliënt wil graag ergens anders wonen
- woonlocatie bouwtechnisch niet meer geschikt
- risicovol gedrag, bijvoorbeeld dwalen bij dementie
- te complexe gezondheidsvraagstukken
- verpleegkundige handelingen kunnen op locatie niet worden uitgevoerd
- woongroep sluit niet meer bij de cliënt aan

KNELPUNTEN IN HET PROCES

- Verandering bij de cliënt en twijfel worden te laat uitgesproken.
- Begeleiders hebben een band met de cliënt opgebouwd. Loslaten is dan soms moeilijk.
- Verwachtingen en zienswijzen van betrokkenen wijken van elkaar af.
- Men verwacht dat het als gevolg van de verhuizing minder goed met de cliënt zal gaan.
- In overleggen wordt nog te weinig vooruit gekeken (perspectief).
- Cliënten en verwanten hebben te weinig informatie over andere mogelijkheden.
- Veranderingen bij de cliënt gaan vaak langzaam. De omgeving wordt steeds weer aangepast waardoor de vraag 'wel/niet verhuizen' uit zicht raakt.

Tips

HET BELANG VAN DE CLIËNT STAAT VOOROP

Neem dit altijd als uitgangspunt. De kern is dat de cliënt woont op een plek die goed bij zijn zorgvraag aansluit en dat hij ervaart dat hij er mag zijn wie hij is. Dan kan hij van een fijne oude dag genieten.

BESPREEK TIJDIG

Als je gaat twijfelen of de woonplek nog passend is of als je veranderingen opmerkt, stel dan het gesprek niet uit. Deel snel je gedachten met de cliënt. Stem af wie er verder mee gaat denken. Omdat verhuizen een grote beslissing is neemt de cliënt deze meestal niet alleen. Door op tijd in gesprek te gaan, kan iedereen aan de gedachte wennen en is er tijd om zich breed te informeren.

GA VOORBEREID IN GESPREK

Maak voordat je in gesprek gaat een analyse. Vraag je af:

- 'Wat is er precies aan de hand?'
- 'Wat vind ik niet goed gaan?'
- 'Welke mogelijkheden zijn er?'

Blijf daarbij dicht bij de basisbehoeftes van de cliënt en onze kernwaarden van de zorgvisie 'Ouderen'. Bijvoorbeeld: Kan hij zichzelf zijn? Kan voldoende worden ingespeeld op het lichamelijk welbevinden? Sluit het gesprek af met acties zodat het proces doorgaat. Plan bijvoorbeeld een vervolgspraak in of win nadere informatie in. Doorschuiven naar het volgende Beraad kan te lang duren en ontmoedigend werken.

INFORMEER JE GOED OVER ONDERSTEUNING OP EEN OUDERENLOCATIE

Als je een goed beeld hebt over de ondersteuning op een (intensieve) ouderenlocatie, dan kun je beter beoordelen op welke punten de cliënt vooruit zou gaan. Denk aan sfeer, leefruimte, activiteiten,

beschikbaarheid begeleider, betrokkenheid deskundigen. Dat helpt ook bij het invullen van het woonprofiel.

REFLECTEER IN HET TEAM

Natuurlijk bespreken jullie in het team de redenen waarom verhuizing een optie of nodig is. En stem je af met de gedragsdeskundige. Maar neem ook je eigen motieven voor het 'wel of niet' mee. Door de eigen motieven en waarden bespreekbaar te maken kom je dicht bij het antwoord wat volgens jou het beste is voor de cliënt.

ZET HET ONDERWERP OP DE AGENDA

Laat het onderwerp minimaal één keer per jaar in gesprekken terugkomen: individueel met de cliënt, in het teamoverleg en in het Beraad: 'Zit de cliënt nog op zijn plek?' en 'Denken we dat dit over een jaar nog zo is?' Als startmoment kunnen de leeftijden dienen zoals we ze ook gebruiken voor onze basismetingen. Zo blijft het perspectief van de cliënt bij alle betrokkenen op de agenda.

PRAAT OVER VERHUIZEN MET CLIËNTEN

Het is belangrijk dat over ouder worden en verhuizen wordt gesproken. Het is een realistische verwachting dat de cliënt hiermee te maken krijgt. Bovendien krijgen cliënten zo de ruimte om eerdere ervaringen te delen en kom je erachter waarover zij zich zorgen maken. Dat kunnen heel andere dingen zijn dan die ons bezig houden. Praat individueel met de cliënt of neem het onderwerp mee in het huiskameroverleg.

BEREID EEN VERHUIZING GOED VOOR

Als de beslissing om te verhuizen is genomen, dan is een goede uitwerking op maat nodig. Neem de gedragsdeskundige en de logopedist hierin mee. Denk aan:

Life event

Verhuizen is een life event, een ingrijpende gebeurtenis. Dat wat vertrouwd is, raak je kwijt. Het brengt je uit balans. De cliënt neemt afscheid van vertrouwde patronen en gewoontes op de locatie, geluiden, kleuren, uitzicht en neemt afscheid van huisgenoten, burens en begeleiders. Het is een vorm van verlies. Met alles wat rondom een verhuizing geregeld moet worden, kan dit voor veel stress zorgen. Een goede op maat gemaakte voorbereiding en begeleiding helpt de cliënt bij het weer in evenwicht komen.

- Duidelijke en concrete informatie: wie doet wat en wanneer.
- Afstemming over de vraag: hoe kunnen we de cliënt het beste voorbereiden.
- Wat wil de cliënt zelf en wat vindt de verwant belangrijk om mee te nemen.
- Wat zijn de sterke en kwetsbare punten van de cliënt die van invloed kunnen zijn op hoe hij de verhuizing beleeft.
- Bezoeken aan de nieuwe woonlocatie.
- Volledigheid van belangrijke documenten zoals transferprofiel, ondersteuningsplan.
- Levensboek en het samenstellen van informatie over datgene wat voor de cliënt in de dagelijkse ondersteuning van betekenis is zoals gewoontes, rituelen, voorkeuren.

KIJK TERUG

Neem de tijd om de verhuizing in het team, met de cliënt en met de verwant te evalueren. Iedere keer leer je weer van de ervaringen. Een evaluatie is ook een waardevol moment om het proces voor jezelf af te sluiten.

Kijk ook eens bij:

- 'Ik heb ander/aanvullend aanbod nodig' *Zie Phlink*
- Dit vind ik ervan! *Gesprekskaartje 'Huis'*
- Gespreksboekjes 'Praten over... ouder worden' *Zie Phlink - Communicatieshop*
- Prettig verhuizen... Dat lukt vooral samen! *Zie Phlink - Communicatieshop*